LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (ES) 2017/1789

(2017. gada 25. septembris),

ar ko atceļ Lēmumu 2009/415/EK par pārmērīgu budžeta deficītu Grieķijā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 126. panta 12. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

(1) Padome 2009. gada 27. aprīlī, ņemot vērā Komisijas ieteikumu, saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (EKL) 104. panta 6. punktu pieņēma Padomes Lēmumu 2009/415/EK ([1]), ar ko tā atzina, ka Grieķijā pastāv pārmērīgs budžeta deficīts. Padome norādīja, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2007. gadā bija sasniedzis 3,5 % no IKP, tādējādi pārsniedzot Līgumā noteikto atsauces rādītāju – 3 % no IKP, bet 2008. gadam tas tika lēsts 3,6 % apmērā no IKP (atskaitot vienreizējos pasākumus, vai 3,4 % no IKP, ieskaitot vienreizējos pasākumus). Attiecībā uz 2009. gadu tika prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts sasniegs 4,4 % no IKP (vai 3,7 %, ja pieskaita vienreizējos ieņēmumus). Vispārējās valdības bruto parāds 2007. gadā bija 94,8 % no IKP, bet 2008. gadā – 94,6 % no IKP, tātad ievērojami virs 60 % no IKP, kas ir Līgumā noteiktais atsauces rādītājs. Kā liecina Komisijas 2009. gada janvāra starpposma prognozes, tika prognozēts, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP turpinās pieaugt līdz 96,3 % 2009. gadā un 98,5 % no IKP 2010. gadā.

(2) Saskaņā ar EKL 104. panta 7. punktu un Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 ([2]) 3. panta 4. punktu Padome, balstoties uz Komisijas ieteikumu, 2009. gada 27. aprīlī pieņēma Grieķijai adresētu ieteikumu vēlākais līdz 2010. gadam novērst pārmērīgu budžeta deficītu, pārliecinošā un ilgtspējīgā veidā samazinot vispārējās valdības budžeta deficītu, lai tas nepārsniegtu 3 % no IKP. Šajā nolūkā Padome noteica termiņu – 2009. gada 27. oktobri, līdz kuram Grieķijas valdībai efektīvi jārīkojas.

(3) Padome 2009. gada 30. novembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 126. panta 8. punktu konstatēja, ka Grieķija nav veikusi efektīvu rīcību; līdz ar to Padome 2010. gada 16. februārī, ņemot vērā Komisijas ieteikumu, saskaņā ar LESD 126. panta 9. punktu pieprasīja, lai Grieķija veiktu pasākumus, lai vēlākais līdz 2012. gadam novērstu pārmērīgu budžeta deficītu. Padome arī noteica termiņu – 2010. gada 15. maiju, līdz kuram efektīvi jārīkojas.

(4) Grieķijas valdības finanšu stāvokļa krasā pasliktināšanās noveda pie tā, ka dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, 2010. gadā pēc Grieķijas lūguma nolēma sniegt Grieķijai stabilitātes atbalstu ar mērķi nosargāt finanšu stabilitāti visā eurozonā – vienlaikus ar Starptautiskā Valūtas fonda sniegto daudzpusējo palīdzību. Kopš 2012. gada marta atbalsts no dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, ir sniegts kā aizdevums no Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta.

(5) Padome 2010. gada 10. maijā saskaņā ar LESD 126. panta 9. punktu un 136. pantu pieņēma Lēmumu 2010/320/ES ([3]), kas bija adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un pieprasīja Grieķijai veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai vēlākais līdz 2014. gadam novērstu pārmērīgu budžeta deficītu.

([1]) Padomes Lēmums 2009/415/EK (2009. gada 27. aprīlis) par pārmērīgu budžeta deficītu Grieķijā (OV L 135, 30.5.2009., 21. lpp.).
([2]) Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).
([3]) Padomes Lēmums 2010/320/ES (2010. gada 10. maijs), kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 145, 11.6.2010., 6. lpp.).

(6) Lēmums 2010/320/ES vairākkārt tika būtiski grozīts. Tā redakcija 2011. gada 12. jūlijā tika pārstrādāta ar Padomes Lēmumu 2011/734/ES ([1]). Pēc tam – laikā no 2011. gada 8. novembra līdz 2012. gada decembrim – Lēmums 2011/734/ES tika vairākkārt būtiski grozīts ([2]).

(7) Grieķija 2015. gada 8. jūlijā lūdza finansiālo palīdzību no Eiropas Stabilitātes mehānisma (ESM) kā aizdevumu uz trim gadiem, un 2015. gada 12. jūlijā tika panākta principiāla vienošanās par aizdevuma piešķiršanu Grieķijai apmērā līdz EUR 86 000 miljoniem.

(8) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 472/2013 ([3]) un jo īpaši tās 7. pantu dalībvalstij, kas lūdz finansiālo palīdzību no ESM, ir jāsagatavo makroekonomikas korekciju programma ("programma"), ko iesniedz apstiprināšanai Padomē. Šādai programmai būtu jānodrošina, ka tiek pieņemts tādu reformu kopums, kas nepieciešamas, lai uzlabotu publiskā sektora finanšu ilgtspēju un normatīvo vidi.

(9) Grieķijas sagatavotā programma tika apstiprināta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/1411 ([4]). Eiropas Komisija, rīkojoties ESM vārdā, un Grieķijas iestādes 2015. gada 19. augustā parakstīja Saprašanās memorandu par īpašiem ekonomikas politikas nosacījumiem.

(10) Padome 2015. gada 19. augustā pēc Komisijas ieteikuma saskaņā ar LESD 126. panta 9. punktu pieņēma Lēmumu (ES) 2015/1410 ([5]) un pieprasīja Grieķijai veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai vēlākais līdz 2017. gadam novērstu pārmērīgu budžeta deficītu.

(11) Atbilstoši Regulas (ES) Nr. 472/2013 10. panta 2. punkta a) apakšpunktam Grieķija tika atbrīvota no pienākuma sniegt atsevišķus ziņojumus saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru un ziņojumus sniedza programmas ietvaros.

(12) Grieķija 2016. gada jūnijā sekmīgi pabeidza programmas pirmo pārskatīšanu. Eurogrupa 2017. gada 15. jūnijā atzinīgi novērtēja Grieķijas iepriekšējo pasākumu īstenošanu attiecībā uz otro pārskatīšanu, paverot ceļu šīs pārskatīšanas pabeigšanai. Eurogrupas sanāksmēs 2016. gada 24. maijā un 2017. gada 15. jūnijā tika sniegts skaidrojums par pasākumiem, kuri nepieciešamības gadījumā tiks veikti, lai pēc programmas sekmīgas pabeigšanas nodrošinātu Grieķijas parāda ilgtspēju.

(13) Saskaņā ar 4. pantu Protokolā (Nr. 12) par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un LESD, Komisija sniedz šīs procedūras īstenošanai vajadzīgos datus. Piemērojot minēto protokolu, dalībvalstīm divreiz gadā, proti, pirms 1. aprīļa un pirms 1. oktobra, saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2009 ([6]) 3. pantu ir jāsniedz dati par valdības budžeta deficītu un parādu un citi saistīti mainīgie.

(14) Padome, balstoties uz iesniegtajiem datiem, pieņem lēmumu atcelt lēmumus par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Turklāt lēmums par pārmērīga budžeta deficīta situācijas pastāvēšanu būtu jāatceļ vienīgi tad, ja Komisijas prognozes liecina, ka visā prognozes laikposmā budžeta deficīts nepārsniegs Līgumā noteikto atsauces rādītāju – 3 % no IKP ([7]).

([1]) Padomes Lēmums 2011/734/ES (2011. gada 12. jūlijs), kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 296, 15.11.2011., 38. lpp.).

([2]) Padomes Lēmums 2011/791/ES (2011. gada 8. novembris), ar kuru groza Lēmumu 2011/734/ES, kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 320, 3.12.2011., 28. lpp.); Padomes Lēmums 2012/211/ES (2012. gada 13. marts), ar kuru groza Lēmumu 2011/734/ES, kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 113, 25.4.2012., 8. lpp.); Padomes Lēmums 2013/6/ES (2012. gada 4. decembris), ar kuru groza Lēmumu 2011/734/ES, kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 4, 9.1.2013., 40. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

([4]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2015/1411 (2015. gada 19. augusts), ar ko apstiprina makroekonomikas korekciju programmu Grieķijai (OV L 219, 20.8.2015., 12. lpp.). Īstenošanas Lēmums (ES) 2015/1411 tika pārpublicēts visās oficiālajās valodās OV L 91, 7.4.2016., 27. lpp.

([5]) Padomes Lēmums (ES) 2015/1410 (2015. gada 19. augusts), ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 219, 20.8.2015., 8. lpp.). Lēmums (ES) 2015/1410 tika pārpublicēts visās oficiālajās valodās OV L 91, 7.4.2016., 18. lpp.

([6]) Padomes Regula (EK) Nr. 479/2009 (2009. gada 25. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (OV L 145, 10.6.2009., 1. lpp.).

([7]) Atbilstoši "Specifikācijām par Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanu un pamatnostādnēm par stabilitātes un konverģences programmu formātu un saturu", par kurām 2017. gada 15. maijā vienojās Ekonomikas un finanšu komiteja (EFK). Sk.: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf.

(15) Balstoties uz datiem, kurus pēc Grieķijas 2017. gada aprīļa paziņojuma, programmas pirmās pārskatīšanas un Komisijas 2017. gada pavasara prognozes Komisija (*Eurostat*) sniedza saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 479/2009 14. pantu, var izdarīt šādus secinājumus:

— kopš 2009. gada, kad deficīts sasniedza maksimālo rādītāju – 15,1 % no IKP, vispārējās valdības bilance ir pastāvīgi uzlabojusies, deficītam samazinoties līdz 5,9 % no IKP 2015. gadā (3,2 % no IKP, ja neņem vērā neto ietekmi no valdības intervences saistībā ar atbalstu finanšu sektoram, kā ziņoja *Eurostat*) un 2016. gadā pārtopot par pārpalikumu 0,7 % apmērā no IKP ([1]). Deficīta samazinājumu apmēram vienādā mērā izraisīja izdevumu ierobežošana un valdības ieņēmumu konsolidācija,

— ņemot vērā fiskālo pasākumu kopumu, kas pieņemts saistībā ar pirmo pārskatīšanu un par ko tiek prognozēts, ka tā rezultātā līdz 2018. gada tiks sasniegti 3 % no IKP, un pasākumus, par kuriem panākta vienošanās otrās pārskatīšanas ietvaros un kuru mērķis ir daļēji kompensēt ietekmi uz budžetu, ko rada sociālās solidaritātes ienākumu shēmas ieviešana dalībvalstīs, Komisijas 2017. gada pavasara prognoze paredz budžeta deficītu 1,2 % apmērā no IKP 2017. gadā un, pieņemot, ka netiks mainīta politika, pārpalikumu 0,6 % apmērā no IKP 2018. gadā. Ir sagaidāms, ka pasākumi, kas izklāstīti vidēja termiņa fiskālajā stratēģijā 2018.–2021. gadam, ko Grieķijas iestādes pieņēma 2017. gada maijā, tātad pēc termiņa, kurā bija jāsniedz Komisijas 2017. gada pavasara prognoze, uzlabos fiskālo rezultātu 2018. gadā un vidējā termiņā. Tādējādi ir paredzams, ka visā prognozes laikposmā budžeta deficīts nepārsniegs Līgumā noteikto atsauces rādītāju – 3 % no IKP,

— laikā, kad budžeta deficīts bija liels, nominālais IKP samazinājās un banku nozarei tika sniegts finansiāls atbalsts, Grieķijas vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP palielinājās no 109,4 % 2008. gadā ([2]) līdz 179,0 % 2016. gadā, lai gan 2012. gadā notika ievērojama parāda pārstrukturēšana. Konkrētāk, Grieķijas parāda attiecība pret IKP palielinājās no 177,4 % 2015. gadā līdz 179,0 % 2016. gadā, jo fiskālais pārpalikums 2016. gadā daļēji tika izmantots, lai izveidotu nepieciešamās naudas rezerves. Šis pieaugums bija saistīts arī ar papildu pozitīvo atlikumu un plūsmu korekciju saistībā ar to kavēto maksājumu nokārtošanu, kuri atbilstoši statistikas noteikumiem netika reģistrēti vispārējās valdības parādā. Tiek prognozēts, ka parāda attiecība pret IKP 2017. gadā saglabāsies visumā stabila, kamēr turpināsies uzkrāto parādu dzēšanas programma, bet 2018. gadā tai vajadzētu samazināties līdz 174,6 % no IKP, ņemot vērā fiskālo pārpalikumu un labvēlīgos cikliskos nosacījumus.

(16) Kā liecina Komisijas (*Eurostat*) 2017. gada aprīlī publicētie Grieķijas fiskālie rezultāti par 2016. gadu un Komisijas 2017. gada pavasara prognoze, Grieķija izpilda nosacījumus, pēc kuriem Padome var atcelt savu lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Grieķijā. Vienlaikus Eurogrupas sanāksmē 2017. gada 15. jūnijā tika apspriesti dažādi elementi, tostarp vidēja termiņa fiskālā līkne, kuri ir nozīmīgi Komisijas ieteikumam Padomei atcelt tās lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Grieķijā.

(17) Sākot ar 2017. gadu, kas ir nākamais gads pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas, uz Grieķiju attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa, un laikposmā līdz 2018. gada vidum tā joprojām tiks uzraudzīta programmas ietvaros. Pēc tam Grieķijai būtu jāvirzās uz sava vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanu atbilstīgā ātrumā, tostarp ievērojot izdevumu etalonkritēriju, un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 1.a punktu jāievēro parāda kritērijs.

(18) Saskaņā ar LESD 126. panta 12. punktu Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu ir atceļams, ja Padome atzīst, ka pārmērīgais budžeta deficīts attiecīgajā dalībvalstī ir novērsts.

(19) Padome uzskata, ka pārmērīgais budžeta deficīts Grieķijā ir novērsts un ka tādēļ Lēmums 2009/415/EK būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

No vispārēja novērtējuma secināms, ka pārmērīgais budžeta deficīts Grieķijā ir novērsts.

([1]) Balstoties uz *Eurostat* sniegtajiem datiem, var konstatēt, ka vispārējās valdības primārā bilance 2016. gadā sasniedza 3,9 % no IKP. Programmā sniegtās definīcijas izteiksmē primārā bilance sasniedza 4,2 % no IKP. Programmā sniegtā definīcija neietver vienreizējas izmaksas saistībā ar banku rekapitalizāciju, ar migrāciju saistītos izdevumus (atskaitot Savienības pārskaitījumus), pārskaitījumus, kas saistīti ar dalībvalstu, kuru naudas vienība ir euro, lēmumiem par eurozonas valstu centrālo banku ienākumiem (peļņu, kas ekvivalenta vērtspapīru tirgu programmām un nolīgumiem par neto finanšu aktīviem) un daļu no privatizācijas ieņēmumiem, bet ietver izmaiņas neizmaksāto, vēl neizskatīto atgūstamo nodokļu summu apjomā.

([2]) Parāda attiecība pret IKP 2008. gadā tika pārskatīta, palielinot sākotnēji publicēto rādītāju – 94,6 % no IKP, ņemot vērā statistikas pārskatīšanu, kas ietekmēja gan vispārējās valdības parādu, gan IKP.

2. pants

Ar šo atceļ Lēmumu 2009/415/EK.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Grieķijas Republikai.

Briselē, 2017. gada 25. septembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. MAASIKAS